

ZAKON O ZAŠTITI ŽIVOTINJA (NN 102/17)

Novi Zakon o zaštiti životinja donio je mogućnosti za jedinice lokalne i regionalne samouprave da riješe uzroke problema koje stvaraju neodgovorni skrbnici životinja te da tako smanje potrebna financijska sredstva za zbrinjavanje napuštenih životinja. Donio je i zakonske rokove koji se trebaju ispoštovati.

Navest ćemo neke od pozitivnih odredbi te ih pokušati približiti kroz dodatno pojašnjenje i primjere kako biste što lakše i što prije krenuli u planiranje aktivnosti i njihovu implementaciju.

- Provedba kontrole mikročipiranja
- Propisivanje obavezne trajne sterilizacije

Provedba kontrole mikročipiranja

Do 30. lipnja 2018. sve jedinice lokalne samouprave dužne su provesti potpunu kontrolu mikročipiranja pasa, odnosno provjeriti jesu li svi psi na njihovu području označeni mikročipom. Cilj ove odredbe je spriječiti da neoznačeni psi završe kao napuštene životinje koje zbrinjavaju gradovi i općine, odnosno da se iza svakog psa nalazi ime i prezime njegova skrbnika.

Obaveza skrbnika da označe svoje pse mikročipom propisana je još 2004. godine. Izmjenom Zakona o zaštiti životinja 2013. godine komunalni redari dobili su ovlasti koje su novim Zakonom i konkretnije definirane. Lokalne zajednice i komunalni redari imaju obavezu nabave čitača mikročipa i pravo pristupa bazi mikročipiranih pasa koja im može dati uvid u sve pse koji su trenutačno označeni mikročipom. Kontrole se vrše upravo kako bi se pronašli skrbnici čiji psi još uvijek nisu označeni mikročipom, što iznosi jednokratno 90 kuna, a kazna za nepridržavanje ove odredbe može iznositi i do 6.000,00 kuna.

U slučaju da komunalni redar naiđe na pružanje otpora prilikom obavljanja svoje dužnosti, može pozvati u asistenciju policiju (članak 77. Zakona). Ako se nađe u situaciji prema kojoj ne može postupiti zbog nedostatka stručne osposobljenosti, dužan je obavijestiti veterinarskog inspektora (članak 80. Zakona) U situaciji koja zahtijeva pružanje veterinarske pomoći, zbrinjavanje napuštene ili izgubljene životinje, pronalazak vlasnika životinje te bilo kakvo drugo neposredno postupanje s napuštenom ili izgubljenom životinjom komunalni redar odmah obavještava sklonište.

Prilikom provođenja nadzora velika većina građana ne radi probleme komunalnim redarima u smislu nepuštanja na posjed ili odbijanja predočavanja dokaza o mikročipu psa jer su svjesni da izbjegavanje suradnje s komunalnim redarima donosi puno veće sankcije, kao i mogući dolazak policije.

Komunalni redari dolaskom na adresu prvo ljubazno zamole za informaciju o broju pasa te zatraže predočenje dokumentacije za svakoga psa u kojoj se nalaze i podaci o broju mikročipa. U situaciji kada komunalni redar procijeni da je nužno koristiti čitač mikročipa, može zamoliti skrbnika da osigura psa za kontrolu ili može skrbniku ustupiti čitač kojim onda sam skrbnik izvrši očitavanje te vrati komunalnom redaru mikročitač. U većini situacija komunalni redar ne mora čak niti ulaziti na posjed niti dolaziti u izravan doticaj sa psom.

Također, kontrolu mogu provoditi veterinarske i/ili deratizacijske službe ili druge pravne i fizičke osobe s kojima jedinice lokalne samouprave naprave dogovor. Takve službe nemaju jednake ovlasti kao komunalni redari, ali svejedno, uz dopuštenje skrbnika, mogu provjeriti dokumentaciju te izvršiti očitavanje, odnosno utvrditi brojno stanje životinja na posjedu i jesu li psi označeni te, ako nisu, izdati upozorenje i rok u kojemu skrbnik psa treba izvršiti zakonsku obavezu. Neke lokalne zajednice aktivirale su predstavnike stanara za pomoć, kao i raspodijelile odgovornosti po naseljima i mjesnim odborima.

Od velike pomoći pokazali su se i javna upozorenja, proglašeni, najave kontrole i drugi načini obavještavanja javnosti o zakonskim obavezama skrbnika pasa. Najavljeni nasumični obilasci komunalnih redara također rezultiraju širenjem informacija da se kontrole izvršavaju. Letak s nabrojanim obavezama skrbnika psa i navedenim kaznama u slučaju nepoštovanja, koji se distribuira uz uplatnice za komunalnu naknadu, daje rezultate jer dolazi u poštanske sandučice svih kućanstava. Upućivanje građana da prijavljuju svoje sugrađane koji krše Zakon također daje rezultate.

Propisivanje obavezne trajne sterilizacije

Članak 62.

(6) Jedinice lokalne samouprave mogu propisati trajnu sterilizaciju kao obvezan način kontrole razmnožavanja.

Ovaj članak omogućava jedinicama lokalne samouprave da kroz svoje Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca na jednostavan, human i dugoročno učinkovit način riješe problem nastanka neželjenih životinja.

Naime, i kada se u potpunosti izvrši kontrola mikročipiranja pasa, ostaje problem štenaca koji ne mogu biti mikročipirani i ne može se otkriti od koje kuje potječu, odnosno tko ih je napustio. Neželjene životinje upravo nastaju neprovedbom kastracije i mužjaka i ženki pasa i mačaka, odnosno zbog neželjenog parenja koje se vrlo lako dogodi, uz samo malo nepažnje.

Zakon o zaštiti životinja još je 2006. godine donio obavezu kontrole razmnožavanja kućnih životinja, no nije dao do 2017. godine mogućnost propisivanja konkretnog načina provođenja te kontrole, što je rezultiralo stalnim nastajanjem novih neželjenih štenaca i mačića. S obzirom na to da sada takva mogućnost postoji, više od 40 gradova i općina već je krenulo u primjenu ovog odličnog zakonskog alata koji ne samo da rješava uzroke problema i može spriječiti nastanak mnogih neželjenih pasa i mačaka te njihovu patnju i smrt već i omogućava veliku uštedu i znatno manju potrebu za zbrinjavanjem napuštenih životinja.

Trajna sterilizacija rutinski je zahvat od kojega se životinje brzo oporave. Kućnim ljubimcima, koji odavno nisu nimalo nalik svojim precima, ali i njihovim skrbnicima, omogućava se jednostavniji i bezbrižniji suživot bez straha od bijega, prenošenja i oboljenja od spolnih i drugih bolesti, učestale agresije zbog uspostavljanja dominacije i mogućih depresivnih stanja zbog opetovano nezadovoljenog spolnog nagona.

Mnogi skrbnici pasa i mačaka već su uvidjeli prednosti kastracije za životinje pod svojom skrbi, druge životinje i ljude i cijelu zajednicu te ne žele niti riskirati s neželjenim potomstvom. Takva odgovornost može i treba biti propisana svima. Svi koji se žele baviti uzgojem izuzeti su Zakonom o zaštiti životinja i trebaju biti registrirani pri nadležnom ministarstvu, a mogu biti propisani i drugi izuzeci od obaveze trajne sterilizacije i takvi izuzeci evidentiraju se pri gradu ili općini.

Trajna sterilizacija je jednokratni trošak – pojavljivanje neželjenih životinja za sobom vuče znatno veća i dugotrajnija financijska izdavanja (zbrinjavanje, cijepljenje, kastracija, oglašavanje i udomljavanje, hrana itd.) te je jeftinija od bilo koje druge obaveze i potrebe poput redovitog cijepljenja, svakodnevnog hranjenja, liječenja itd.

Fluktuacija skloništa i edukacija građana o odgovornom skrbništvu

Jedinice lokalne samouprave trebale bi voditi računa o postizanju što bolje fluktuacije skloništa, odnosno o povećanju broja udomljenih životinja te iskoristiti mogućnost privremenog udomljavanja životinja, što sklonište može dogovoriti i regulirati ugovorom sa zainteresiranim građanima.

Mnogobrojni su načini postizanja željenih rezultata koristeći već dostupne medije i sredstva. Konstantnim radom na oglašavanju i udomljavanju životinja te promociji rada skloništa kroz razna događanja i druge vrste marketinških aktivnosti postiže se svakodnevna fluktuacija u skloništu.

Suradnja sa školama, edukativnim i drugim ustanovama, neprofitnim udrugama i poduzećima daje dodatne rezultate ne samo u povećanom udomljavanju već se ostvaruju i razni oblici edukacije koja je također propisana Zakonom o zaštiti životinja i stvara podlogu da u budućnosti sve više ljudi umjesto kupnje životinja bira udomljavanje psa ili mačke.

Na [web-stranici www.prijatelji-zivotinja.hr/zakon2017](http://www.prijatelji-zivotinja.hr/zakon2017) mogu se pronaći primjeri gradskih/općinskih odluka, primjeri dobre prakse, obrasci i mnoge korisne informacije vezane za provedbu Zakona o zaštiti životinja, a udruga Prijatelji životinja svojim iskustvom stoji na raspolaganju za kratke sastanke, individualna savjetovanja, prezentacije i odgovore na pitanja.